

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115213453
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7115213453.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľky B. F. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v K.Š. na Š. C. č. XXX/X zastúpenej JUDr. Annou Lacovou advokátkou so sídlom v Košiciach na Pražskej ul. č. 4 za účasti maloletého B. F. nar. X.X.XXXX bývajúceho u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice proti domnelému otcovi B. C. nar. XX.X.XXXX bývajúcemu v K. na S. ul. č. XX v konaní o určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu o odvolaní navrhovateľky (matky) a domnelého otca (otca) proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 20.7.2017 č.k. 35C 255/2015-224 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom výroku o určení výživného, súvisiacom výroku o dlžnom výživnom, ako aj trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že B. C., nar. XX.X.XXXX je otcom mal. B. F., nar. X.X.XXXX matky B. F., rod. F., nar. XX.XX.XXXX. Maloletého B. zveril do starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Otca zaviazal prispievať na výživu mal. B. 140 € mesačne od 8.4.2015 do budúca, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky (matky). Dlžné výživné za obdobie od 8.4.2015 do 31.7.2017 vo výške 1.917,33 € zaviazal otca zaplatiť maloletému k rukám navrhovateľky (matky) do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak na základe návrhu navrhovateľky (matky) podaného 22.5.2015, ktorým sa domáhala určenia otcovstva označeného domnelého otca k mal. B. F. a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Domnelý otec mal pochybnosti o svojom otcovstve, preto súd nariadil znalecké dokazovanie analýzou DNA, ktorým bolo otcovstvo označeného muža prakticky dokázané. Vo vzťahu k napadnutému výroku o určení výživného z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že uznesením z 12.11.2015 súd uložil domnelému otcovi predbežne prispievať na výživu maloletého 150 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci, za ktorý sa výživné platí k rukám matky. Podaním z 23.1.2017 matka predložila súdu prehľad mesačných výdavkov na mal. B. a zároveň žiadala, aby súd určil povinnosť otcovi zaplatiť jej sumu 599,56 € titulom náhrady nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 1.4.2015 zistil, že navrhovateľka (matka) má nárok na materské za obdobie od 3.3.2015 do zániku nároku na materské vo výške 14,07373500 € za deň. Z výpisu z účtu, ako aj zo zhodných tvrdení navrhovateľky a domnelého otca zistil, že tento zaslal navrhovateľke 16.1.2015 sumu 1.800 € s popisom: výdavky k pôrodu a na dieťa. Z lekárskeho potvrdení pediatra - gastroenterológa a prepúšťacej správy z 25.6.2015 zistil, že mal. B. bol vyšetrený v uvedenej ambulancii v období od 25.5.2015 do 20.8.2015 a hospitalizovaný bol v období od 12.6.2015 do 16.6.2015 so zdravotnými ťažkosťami gastroenterologického charakteru. Navrhovateľka predložila súpis jej výdavkov na maloleté dieťa za obdobie od 5/ do 9/2015 (čl. 41-45) priemerne vo výške 412 €, z toho za 9/2015 vo výške 339,74 €. Súpis

výdavkov na maloleté dieťa za obdobie od 9/2015 do 11/2016 (č.l. 131 a 146) predstavuje priemerne vo výške 504,59 € mesačne, z toho za 9/2015 vo výške 386,95 €. Súpis výdavkov na výbavičku a nákladov súvisiacich s pôrodom predstavuje celkovú výšku 2.623,3 €. Súpis výdavkov na maloleté dieťa za obdobie od 12/2016 do 5/2017 predstavuje 573,61 €. Zo zmluvy o poskytovaní celodennej starostlivosti o dieťa v predškolskom veku zo 6.3.2017 zistil, že poplatok za poskytovanie opatrovateľskej starostlivosti v Centre Beruška o.z. predstavuje 280 € mesačne, ktorej úhradu za mesiac 3/2017 navrhovateľka doložila pokladničným dokladom. Z dohody o opatrovaní a vzdelávacích aktivitách dieťaťa z 2.4.2017 súd zistil, že poplatok za poskytovanie opatrovateľskej starostlivosti v Centre Žabiatko o.z. predstavuje 280 € mesačne, ktorej úhradu za mesiac 4/2017 navrhovateľka doložila pokladničným dokladom. Z potvrdení o príjmu domnelého otca zistil, že mal v období od 1/ do 12/2016 priemerný čistý mesačný príjem 109,23 €. Z výpovede navrhovateľky zistil, že žije s maloletým dieťaťom u svojich rodičov, z materského príspevku 430 € mesačne im prispieva na úhradu inkasa a platieb spojených s bývaním sumou 200 €. Maloletý má vážne zdravotné problémy, je sledovaný v psychiatrickej a psychologickvej ambulancii pre hyperaktivitu, zastavený vývoj a zaostávanie, na základe čoho požiadala otca o sprístupnenie zdravotných záznamov, čo odmietol. S maloletým má zvýšené výdavky na starostlivosť, cestovanie, opateru, pomôcky nevyhnutné k jeho rozvoju, hypoterapiu, plávanie. Z výpovede domnelého otca zistil, že navrhovateľke poslal sumu 1.800 €, pretože sa dohodli, že ak jej pošle 2.000 €, nebude ho už nikdy kontaktovať. Pracuje ako očný optik v optike Retina s príjmom 500 € mesačne, z čoho uhrádza splátku hypotekárneho úveru za byt 300 €, inkaso 80 €, stravu 100 € mesačne. Následne uviedol, že sa u neho rapídne zmenili pomery, pretože dal výpoveď v predchádzajúcom zamestnaní z dôvodu neznesiteľných podmienok. Uvedená skutočnosť vo výpovedi nebola uvedená. Teraz pracuje v optike VIDÍ na štvrtinový úväzok 42 hodín mesačne, pričom časom by sa mal stať i spoločníkom danej spoločnosti. Firma sa však len rozbieha, a preto má znížený príjem. Byt medzičasom predal za 69.000 €, vyrovnal úver 58 až 59.000 €, zvyšok 10.000 € použil na splatenie iných dlhov, ktoré uhradil v hotovosti. Momentálne býva u dobrej známej v 2-izbovom byte a prispieva jej na nájom 100 €, pričom mu takto ostane iba 20 € mesačne. Finančne mu pomáha mama, ktorá je opatrovateľkou v zahraničí a sestra, ktorá je riaditeľkou gymnázia, momentálne je na materskej dovolenke. Peniaze mu dávajú buď v hotovosti alebo na účet. Spoločnosť PK-ST s.r.o., ktorá prevádzkuje optiku VIDÍ má dvoch zamestnancov, jeho a pána K., ktorý je zároveň spoločníkom. Uviedol, že má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie a dvojročnú nadstavbu. Aj napriek štvrtinovému úväzku chodí do tejto optiky cca ďalšie 2 hodiny štyri až päťkrát týždenne, pričom za tieto dve hodiny nedostáva mzdu, vypomáha ako kamarát. Následne uviedol, že jeho mesačné výdavky sú výživné na maloletého 80 €, nájom 100 €, strava 100 €, mobil 30 €. Z odpovede Inšpektorátu práce z 29.5.2017 zistil, že otec v spoločnosti PK-ST s.r.o. vykonáva prácu na skrátený pracovný úväzok, za čo dostáva mzdu a v spoločnosti vykonáva práce aj ako konateľ.

3. Zistený skutkový stav vo vzťahu k výživnému právne posúdil podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine a konštatoval, že odôvodnené potreby mal. B. spočívajú v zabezpečovaní jeho stravovania, ošatenia, lekárskej a opatrovateľskej starostlivosti. Matka má v súvislosti so zdravotným stavom maloletého zvýšené náklady. Inú vyživovaciu povinnosť matka nemá, toho času je na materskej dovolenke. Otec takisto nemá inú vyživovaciu povinnosť. Zdôraznil ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a potencialitu príjmov povinnej osoby, ktorú musí súd zohľadňovať pri určení výživného a konštatoval, že v tomto prípade pri určení výživného pre maloletého nezohľadnil momentálne dosahované príjmy otca, nakoľko sa sám bez preukázania akéhokoľvek reálneho dôležitého dôvodu vzdal predchádzajúceho zamestnania, v ktorom dosahoval príjem cca 500 € mesačne. Skutočnosť, že práve neznesiteľné podmienky na výkon práce v predchádzajúcom zamestnaní boli dôvodom na rozviazanie jeho pracovného pomeru výpoveďou z jeho strany, nijako nepreukázal, ostalo to len v rovine jeho tvrdení. Otec má úplné stredoškolské vzdelanie doplnené dvojročnou nadstavbou, a teda je určite v jeho objektívnych možnostiach nájsť si zamestnanie s vyšším príjmom, než aký dosahuje. Uvedená výška príjmu je dokonca nižšia než minimálna mzda, ktorá pre rok 2017 je vo výške 435 €. Zmena zamestnania bola jeho slobodným rozhodnutím a mohol a mal si nájsť zamestnanie zodpovedajúceho jeho vzdelaniu a najmä s prihliadnutím na existenciu vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu. Zároveň z odpovede Inšpektorátu práce je zrejmé, že vykonáva aj prácu konateľa v spoločnosti, za ktorú by mal dosahovať tiež určitý príjem. Takto dospel k záveru, že jeho pomery sú podstatne lepšie, ako ich sám prezentuje. Neuveril jeho tvrdeniam, že mu s výdavkami pomáhajú mama a sestra, nakoľko to v konaní nebolo ničím preukázané a tieto tvrdenia sa súdu javili ako účelové s cieľom vyhnúť sa určeniu primeranej výšky výživného. Pokiaľ ide o schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky, mal za to, že bolo preukázané, že je nezamestnaná, pričom sa osobne stará o maloletého. Nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty. Pri rozhodovaní o určení vyživovacej

povinnosti zoberal do úvahy skutočnosť, že o maloletého sa výlučne osobne stará matka, čím si plní svoj diel vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na uvedené mal za to, že otec bude schopný pravidelne mesačne prispievať na výživu maloletého 140 €, ktorú považoval vzhľadom na odôvodnené potreby maloletého aj vzhľadom na jeho vek za primerané. Pri vyčíslení nedoplatku výživného za obdobie od 8.4.2015 do 31.7.2017 konštatoval, že medzi účastníkmi nebolo sporné (ako to vyplynulo z ich zhodných tvrdení), že otec prispel navrhovateľke na výživu maloletého do rozhodnutia súdu sumou 1.970 €. Výživné určené týmto rozsudkom za obdobie od 8.4.2015 do 31.7.2017 činí 3.887,33 € (27 mesiacov x 140 € mesačne, t.j. 3780 € + 23 dní za apríl 2015, t.j. 107,33 €, teda spolu 3.887,33 €). O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku proti výroku o výživnom a súvisiacom výroku o dlžnom výživnom podali v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia.

5. Matka namietala nesprávne právne posúdenie veci a navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok a zaviazal otca prispievať na výživu mal. B. od 8.4.2015 do budúca sumou 200 € mesačne splatnou vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k jej rukám. Stotožňuje sa s postupom súdu, keď na príjem otca aplikoval potencialitu príjmov, avšak z rozhodnutia nevyplýva, z akej konkrétnej výšky príjmov otca vychádzal pri určení výživného. Nakoľko bolo preukázané, že otec okrem práce v pracovnom pomere vykonáva aj prácu konateľa, za ktorú by mal dosahovať určitý príjem, mal súd aplikovať aj ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzať z jeho fiktívneho príjmu a keďže priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR v roku 2016 dosiahla 912 €, výška životného minima od 1.7.2017 je 199,48 €, predpokladaná výška príjmu povinného rodiča podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine je 3.989,60 € mesačne.

6. Otec v odvolaní namietal, že konanie je postihnuté vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutom rozsahu a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na to, že matke maloletého zaslal 15.1.2015 sumu 1.800 € a 200 € jej dal do vlastných rúk s tým, že uvedené finančné prostriedky žiadal započítať do dlžného výživného. Súdu vysvetlil, že s matkou maloletého sa dohodli, že tieto peniaze budú slúžiť ako výživné na dieťa. Nie je právne vzdelanou osobou, a preto si nebol vedomý v čase, keď peniaze matke maloletého posielal s uvedenou poznámkou „výdavky k pôrodu a na dieťa“, že táto okolnosť bude mať iný ako zamýšľaný význam. Súd prvej inštancie sa však s uvedeným vôbec nevysporiadal. Ďalej uviedol, že nepopiera zdravotné problémy maloletého, ale má výhrady k tomu, že súd konštatoval, že matka predložila súpis výdavkov na výbavičku a nákladov súvisiacich s pôrodom, ktoré majú byť v celkovej výške 2.623,30 €, ale nie je zrejme, či súd pri určovaní výšky výživného túto sumu započítal alebo nie, nakoľko z odôvodnenia to nevyplýva. Zároveň súpis výdavkov za obdobie od 12/2016 do 5/2017 predstavuje 573,61 €, pričom nie je zrejme, či ide o sumu za celé obdobie alebo priemernú. Pri určovaní výživného súd vychádzal z potenciality jeho príjmov, ale z rozsudku nevyplýva, či vychádzal z jeho príjmu 500 €, ktorý dosahoval, a to napriek tomu, že jeho súčasný príjem je 109,23 €. Súčasne mu súd vytýka, že účelovo zmenil zamestnanie a mal za to, že dosahuje väčší príjem ako prezentuje, keďže je v tejto spoločnosti i konateľom. Zároveň nebral do úvahy, že mu na živobytie prispievala jeho matka a sestra. V tomto smere chce dať na správnu mieru to, že súd nesprávne pochopil jeho výpoveď, keď uvádzal, že aj napriek štvrtinovému úväzku chodí do optiky štyri až päťkrát do týždňa na ďalšie dve hodiny, za ktoré nedostáva príjem. Uvádza, že do optiky chodí štyri až päťkrát týždenne na dve hodiny, ale v rámci jeho štvrtinového pomeru a za tento odpracovaný čas má mzdu cca 109 €. Naďalej zotrváva na tom, že za funkciu konateľa nemá žiaden príjem. Konateľom je len z dôvodu, aby v prípade neprítomnosti druhého konateľa ho mohol zastúpiť. Z pôvodného zamestnania odišiel v čase, keď ešte ani znaleckým posudkom nebolo ustálené jeho otcovstvo k maloletému a prácu zmenil práve za účelom zlepšenia majetkových pomerov, čo možno predpokladať, ale ide o dlhodobý proces. Súd považuje jeho tvrdenia za účelové a nedôveryhodné, avšak on považuje za účelové tvrdenie matky, že z materského príspevku 430 € uhradza náklady na maloletého, ktoré sú približne rovnaké ako výška jej materského príspevku a zároveň je schopná prispievať rodičom na bývanie 200 €. Súd uviedol, že prvoradou povinnosťou každého rodiča je vyživovať svoje deti, a to aj na vlastný úkor, s čím nie je možné absolútne súhlasiť s ohľadom na § 62 ods. 5 vety druhej Zákona o rodine, pretože musí prihliadať aj na oprávnené výdavky povinného rodiča.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že podľa jej názoru v napadnutom výroku súd náklady na výbavičku nezapočítal a v celom konaní sa ňou vôbec nezaoberal. Súd na pojednávaní 14.2.2017 oboznámil účastníkov konania, že nárok na náhradu nákladov na výbavičku bol vylúčený na samostatné konanie do konania pod registrom P, pretože tento nepatrí do konania o určenie otcovstva. Uvedené zrejme otec opomenul. Konanie o náhrade nákladov za výbavičku po vylúčení je vedené pred Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 14Pc 62/2017. Ďalej uviedla, že otec v konaní nepredložil žiaden doklad, ktorým by preukázal, že stanovenie výživného na základe potenciality nebolo zákonné. Naďalej zotrváva na svojom podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu (neuviedol ktorému) konštatoval, že otec ako povinná osoba má prioritnú povinnosť na plnenie výživného upravenú v zákone a danú najlepším záujmom dieťaťa. Pri posudzovaní výživného nie je príjem vždy rozhodujúci, pretože aj keby otec nemal dostatočný príjem, má schopnosti a možnosti zamestnať sa, preto je ho potrebné posudzovať tak, ako keby bol schopný prispievať vyššou sumou výživného. Výživné pre maloleté nezaopatrené dieťa má vždy prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje alebo či vôbec pracuje, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na jeho kvalifikáciu, odbornosť a pracovné skúsenosti. Má za to, že súd posúdil príjmy, výdaje a majetkové pomery, ako aj schopnosti a možnosti povinného rodiča a posúdil aj odôvodnené potreby dieťaťa dôkladne. Po vykonanom dokazovaní je zrejme, že matka má s výchovou a výživou dieťaťa spojené zvýšené finančné výdavky, hlavne so zabezpečením zdravotnej starostlivosti o dieťa vzhľadom k jeho nepriaznivému zdravotnému stavu a pretrvávajúcim problémom.

9. Otec v ďalšom vyjadrení uviedol, že v plnom rozsahu sa odvoláva na odôvodnenie svojho odvolania, ktoré podal a sú v ňom uvedené všetky jeho námietky voči rozhodnutiu súdu, ale aj k vyjadreniam matky. Nie je mu zrejme, z akého príjmu súd vychádzal pri určovaní výživného, pretože táto skutočnosť z rozsudku nevyplýva. I v prípade aplikácie princípu potenciality je súd povinný jasne zdôvodniť, prečo tento princíp aplikoval a z akého príjmu vychádzal a musí zohľadniť i odôvodnené potreby rodiča, nielen dieťaťa. Nie je možné, aby súd bez akýchkoľvek dôkazov ustálil, že musí poberať odmenu konateľa a následne neakceptujúci jeho výdavky stanovil výživné len s odôvodnením potenciality príjmov a prednosti výživného pred ostatnými výdavkami rodiča. Súd na jednej strane neakceptuje jeho tvrdenia, ale nelogické tvrdenia matky o svojich výdavkoch zobral do úvahy.

10. Matka doručila odvolaciemu súdu 3.4.2018 aktuálne lekárske správy o zdravotnom stave mal. B..

11. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného a súvisiacom výroku o dlžnom výživnom spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. CSP a contrario a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm.c/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 389 ods. 1 písm.c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

15. Podľa § 32 CMP účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

16. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

17. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletého podala 22.5.2015 na Okresný súd Košice I návrh na určenie otcovstva, s ktorým je zo zákona spojené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (§ 110 CMP). Po podaní znaleckého posudku analýzou DNA, ktorým bolo otcovstvo označeného (domnelého) otca potvrdené doručila súdu 24.1.2017 podanie (z 23.1.2017), ktorým žiadala, aby súd určil povinnosť otcovi nahradiť náklady na zabezpečenie výbavičky maloletého dieťaťa vo výške 2.623,30 € (nie 599,56 € ako konštatuje súd v 5. bode odôvodnenia napadnutého rozsudku) a pripojila prehľad mesačných výdavkov na ml. B., ako aj nákladov na zabezpečenie výbavičky. Sudkyňa, ktorej bola v tom čase vec pridelená, posúdila uvedené podanie matky ako návrh na určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke, ktorý návrh mal byť zaradený do súdneho registra Pc (č.l. 149 spisu), z toho dôvodu bolo podanie matky zapísané pod novú sp.zn. 11Pc 7/2017 a následne bola vec postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Košice II, kde je vedená pod sp.zn. 14 Pc 62/2017. Z obsahu tohto spisu, ktorý si odvolací súd pripojil, vyplýva, že na výzvu súdu matka doplnila zmienené podanie a žiadala zaviazať otca zaplatiť jej sumu 795,87 € s 5% úrokom z omeškania titulom nákladov na zabezpečenie výbavičky pre mal. B., ktoré vynaložila v sume okolo 1600 €.

20. Nároky nevydatej matky vyplývajú z § 74 Zákona o rodine, pričom ide o nárok na primeranú úhradu jej výživy (najdlhšie po dobu dvoch rokov najneskôr odo dňa pôrodu) a nárok na príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Ustanovenie § 74 ods. 2 Zákona o rodine zároveň upravuje osobitný druh neodkladného opatrenia, ktorého zmyslom je chrániť nároky tehotnej nevydatej matky na zabezpečenie jej výživy a výživy dieťaťa voči mužovi, ktorého otcovstvo ešte nie je určené, avšak je pravdepodobné (o to v prejednávanej príhode zjavne nešlo).

21. Súd prvej inštancie teda nesprávne právne posúdil vec, keď náhradu nákladov za detskú výbavičku považoval za nárok matky napriek tomu, že náklady na obstaranie osobných potrieb dieťaťa súvisiacich s jeho narodením - detskou výbavičkou je potrebné zohľadňovať ako odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a výživné pre maloleté dieťa od narodenia do primeraného času (obyčajne do jedného roku jeho veku) má byť určené v takej sume, aby sa z neho mohli uhradiť nielen náklady na výživu dieťaťa, ale aj náklady na obstaranie výbavičky (porovnaj V2/1988). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že detskú výbavičku nemožno považovať za samostatný nárok maloletého dieťaťa, nakoľko z ustanovení Zákona o rodine týkajúcich sa vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu takýto nárok nemožno vyvodiť. Pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti aj vo vzťahu k odôvodneným potrebám novorodenca zahŕňajúcim i výbavičku takto platia rovnaké kritériá tzn. ich uspokojenie je limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Výbavičkou je potrebné rozumieť kočík, postieľku s vybavením, vaničku a podobne, pretože ošatenie, plienky, dojčenská strava, hygienické potreby sú bežnou súčasťou pravidelných potrieb dieťaťa. Napokon nie je možné opomenúť skutočnosť, že v konaniach, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, ktorým je nepochybne i konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (i keď je súčasťou konania návrhového o určenie otcovstva) súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania (§ 40 CMP) a zároveň je povinný zistiť skutočný stav veci (§ 35, § 36 CMP), teda zistiť všetky podstatné okolnosti potrebné pre zákonné rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, a to aj vo vzťahu k vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Uvedené nesprávne právne posúdenie malo teda nevyhnutne za následok i nedostatočné zistenie skutočného stavu potrebného pre rozhodnutie o výživnom pre maloleté dieťa. Pokiaľ súd prvej inštancie nedostatočne ustálil odôvodnené potreby dieťaťa v rozhodnom období, nemohol ani správne určiť rozsah vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu.

22. Bez ohľadu na vyššie uvedené musí odvolací súd konštatovať, že doposiaľ vykonané dokazovanie súdom prvej inštancie nebolo dostatočné pre zistenie skutočného stavu veci, keď súd prvej inštancie dôsledne nezistil ani pomery matky, konštatoval, že poberá materský príspevok 430 € napriek tomu, že nárok na tento príspevok jej v zmysle rozhodnutia Sociálnej poisťovne a v súlade so zákonom

zanikol uplynutím 37. týždňa od vzniku nároku na materské, teda ku dňu rozhodnutia súdu už nárok na materské nemala, vznikol jej však nárok na rodičovský príspevok, ktorého výška je odlišná. Vzhľadom na to, že matka predložila doklady o dochádzke dieťaťa do predškolského zariadenia (Žabiatko a Beruška), ktoré malo dieťa navštevovať už od druhého roku veku, nezisťoval dôvody pre dochádzku dieťaťa do uvedených zariadení s poukazom na rodičovskú dovolenku matky i predložené doklady o zhoršenom zdravotnom stave dieťaťa za súčasnej finančnej náročnosti dochádzky dieťaťa do súkromných predškolských zariadení, ktoré navyše nie sú špecializovanými zariadeniami pre deti s vývinovými poruchami, prípadne inými obmedzeniami (histamínová intolerancia), eventuálne či dôvodom na umiestnenie dieťaťa v predškolskom zariadení nie je nástup matky do pracovného pomeru.

23. V súvislosti s posudzovaním možností, schopností a majetkových pomerov matky podieľať sa na odôvodnených potrebách maloletého dieťaťa vo vzťahu k jej možnostiam participácie na zabezpečení odôvodnených potrieb dieťaťa týkajúcich sa detskej výbavičky je tiež potrebné prihliadať na zákonný nárok matky dieťaťa na poskytnutie príspevku pri narodení dieťaťa vyplývajúci zo zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí v platnom znení, z ktorého vyplýva, že príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca (§ 1 ods. 2), pričom pre uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje splnenie žiadnych špeciálnych aktivít okrem podania žiadosti na jeho priznanie a podmienkami pre jeho priznanie je len trvalý pobyt oprávnenej osoby, bydlisko na území SR a skutočnosť, že sa dieťa narodilo (§ 3 ods. 1). Suma príspevku pri narodení dieťaťa je 829,86 €. Príspevok pri narodení dieťaťa je vzhľadom na jeho zákonom vymedzený účel potrebné brať pri určení výživného do úvahy v tej časti, ktorá je úmerná nákladom v spojení s obstaraním výbavičky dieťaťa (porovnaj R3/1985).

24. Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti otca plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, súd prvej inštancie vzhľadom na tvrdenia otca o ukončení predchádzajúceho pracovného pomeru a v súčasnosti dosahovaný príjem uplatňoval princíp potenciality príjmov vyplývajúci z ust § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj na nevyužité možnosti a schopnosti povinného rodiča, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo iného majetkového prospechu, prípadne ak berie na seba neprimerané majetkové riziká, avšak pri posúdení potenciality príjmu otca vychádzal len z jeho tvrdení o predchádzajúcom zárobku bez toho, aby tieto verifikoval a zistil skutočný čistý príjem otca, ktorý dosahoval v predchádzajúcom zamestnaní a príjem, ktorý by mohol dosahovať, ak by v pracovnom pomere riadne pokračoval.

25. Vo vzťahu k argumentácii matky, že súd mal vychádzať z fiktívneho príjmu otca podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pretože je konateľom spoločnosti, v ktorej je zamestnaný, odvolací súd konštatuje, že z doposiaľ zisteného skutkového stavu zatiaľ nevyplýva dôvodnosť uplatnenia fikcie príjmu. Pozícia konateľa je právne upravená v Obchodnom zákonníku. Konateľ má pri výkone svojej funkcie nárok na odmenu za jej výkon, ktorej výšku, čas a spôsob vyplácania určuje valné zhromaždenie (môže byť vyplácaná ako pravidelný príjem, alebo ročne ako nepravidelný príjem, alebo nemusí byť priznaná vôbec), pričom konateľ môže túto funkciu vykonávať aj bez nároku na odmenu, čo je v podnikateľskej sfére dosť častý jav. Medzi konateľom a spoločnosťou je obchodnoprávny vzťah založený buď mandátnou zmluvou (§ 566 Obch.zák.) alebo zmluvou o výkone funkcie (§ 66 ods.3 Obch.zák.) a na odmenu ani výkon funkcie konateľa sa tak nevzťahuje Zákonník práce, teda ani minimálna mzda, avšak odmena podlieha dani z príjmu ako aj sociálnemu a zdravotnému poisteniu (odvodom). Napokon výplata odmeny konateľovi by sa mala odraziť i v účtovníctve spoločnosti a v neposlednom rade i v daňovom priznaní z príjmov fyzickej osoby, v tomto prípade otca. Súd by si tak mal vyžiadať uvedené doklady (rozhodnutie valného zhromaždenia, daňové priznanie otca k dani z príjmu fyzickej osoby) na overenie tvrdení otca, že z výkonu konateľstva žiadne finančné prostriedky, resp. odmenu nepoberá. Zároveň je potrebné uviesť, že fiktívny príjem nie je možné stotožňovať s príjmom potencionálnym, keďže podmienky pre aplikáciu ustanovenia o potencionálnom príjme podľa § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine sú odlišné od podmienok aplikácie fiktívneho príjmu podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, a teda sa vzájomne vylučujú.

26. Súd prvej inštancie nezaujal žiadne stanovisko k argumentácii otca, ktorou poukazoval na plnenie poukázané matke pred narodením dieťaťa v sume 1800 € a ďalšie do jej rúk 200 € (tvrdenie otca), ktoré

je potrebné zohľadniť pri ustálení dlžného výživného ak nebude hodnoverne preukázaný iný právny titul plnenia otca vo vzťahu k matke.

27. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, v dôsledku čoho ani nevykonal potrebné dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci, a teda neboli preukázané všetky okolnosti relevantné pre rozhodnutie o výživnom pre maloleté dieťa, musel odvolací súd zrušiť rozsudok v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm.c/ CSP a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže rozsah dokazovania, ktoré je potrebné vykonať, zjavne prekračuje rámec, resp. účel odvolacieho konania.

28. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie dôsledne zistiť skutočný stav veci v intenciách vyššie uvedeného, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným s prihliadnutím na eventuálne zmeny pomerov, ktoré u účastníkov konania nastali od vyhlásenia napadnutého rozsudku, vysporiadať sa aj s okolnosťami a tvrdeniami účastníkov, ktoré vyšli najavo v odvolacom konaní, opätovne rozhodnúť o výživnom pre maloleté dieťa, ako aj o dlžnom výživnom a svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP, teda aby jeho závery boli logicky správne, presvedčivé a spätne preskúmateľné.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci (§ 396 ods. 3 CSP, § 57 CMP).

30. Pre úplnosť je potrebné dodať, že konanie o návrhu matky vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 14Pc 62/2017, ktorým sa domáha výlučne úhrady nákladov na zabezpečenie výbavičky maloletého dieťaťa je v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu zjavne neopodstatnené (bez viny matky) a zrejme bude musieť byť zastavené v dôsledku prekážky začatého konania.

31. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).